

[Time:03 Hours]

[Marks:80]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. Answer any three questions from Q.No.1 to 7.
 2. Q.No.8 is compulsory.
 3. All Questions carry equal marks.

- Q.1 a) Differentiate between Applied Research and Action Research 10
b) Explain the steps of scientific method 10
- Q.2 Write a research proposal for the following topic. "A study of stress experienced by secondary school teachers in relations to school climate." 20
- Q.3 a) Discuss the characteristics and types of hypothesis. 10
b) Explain the importance and types of variables. 10
- Q.4 a) Describe the types of measurement scale with examples. 10
b) Differentiate between probability and Non-probability sampling. 10
- Q.5 a) Discuss the meaning, types and validity of a research tool. 10
b) Explain the types of rating scales. 10
- Q.6 a) Explain the factors influencing Reliability. 10
b) Explain the features of qualitative reasearch 10
- Q.7 Discuss the criteria of evaluating research report. 20
- Q.8 Write short notes on **Any four** of the following 20
- a) Errors in testing of hypothesis
 - b) Use of rating scale in research
 - c) Need of educational research
 - d) Disadvantages of Interview
 - e) Importance of Bibliography
 - f) Importance and use of t-test.

[वेळ: ३ तास]

[गुण: ८०]

- सूचना:**
1. प्रश्न क्र. १ ते प्रश्न क्र. ७ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
 2. प्रश्न क्र. ८ अनिवार्य आहे.
 3. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ अ) उपयोजित संशोधन आणि कृती संशोधन यातील भेद स्पष्ट करा. १०
 ब) शास्त्रीय पद्धतीच्या पायऱ्या स्पष्ट करा. १०
- प्र.२ खालील विषयावर संशोधन आराखडा लिहा. “माध्यमिक शालेय शिक्षकांचे तणाव अनुभव आणि शालेय वातावरण यांतील संबंधांचा अभ्यास .” २०
- प्र.३ अ) परिकल्पनेची वैशिष्ट्ये आणि प्रकारांची चर्चा करा. १०
 ब) चलाचे महत्व आणि चलाचे प्रकार स्पष्ट करा. १०
- प्र.४ अ) मापन श्रेणीच्या प्रकारांचे वर्णन करा. १०
 ब) संभाव्यता आणि असंभाव्यता नमुना निवडीतील भेद स्पष्ट करा. १०
- प्र.५ अ) संशोधन साधनाचा अर्थ, प्रकार आणि सप्रमाणता यांची चर्चा करा. १०
 ब) पद्धिश्चयन श्रेणीचे प्रकार स्पष्ट करा. १०
- प्र.६ अ) विश्वसनियतेला प्रभावित करणारे घटक स्पष्ट करा. १०
 ब) गुणात्मक संशोधनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
- प्र.७ संशोधन अहवाल मूल्यमापनाच्या निकषांची चर्चा करा. २०
- प्र.८ खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर थोडक्यात लिहा २०
 अ) परिकल्पना परीक्षणातील त्रुटी
 ब) संशोधनात पद्धिश्चयन श्रेणीचे उपयोग
 क) शैक्षणिक संशोधनाची गरज
 ड) मुलाखतीचे तोटे
 इ) संदर्भ सूचीचे महत्व
 फ) ‘टी’ परीक्षिकेचे महत्व आणि उपयोग